

Η ευρυμάθεια του γ. Αιμιλιανού και η προσαρμογή του στα σύγχρονα δεδομένα

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Γέρ. Αιμιλιανός Σιμωνοπετρίτης



[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/1INVkAa>]

Β. Η πολυμέρεια, ευρυμάθεια και προσαρμογή στα σύγχρονα δεδομένα

Η «καθολικότητα» ως γνώρισμα της ζωής και της διδασκαλίας του γέροντος Αιμιλιανού καταφαίνεται και από την προσαρμογή του λόγου του στα δεδομένα μιας ταχύτατα εξελισσόμενης κοινωνίας. Χάρη στην πολυμερή παιδεία του μπορούσε να χρησιμοποιεί τις γνώσεις του με τον καταλληλότερο τρόπο ώστε να επιφέρει το επιθυμητό αποτέλεσμα. Στα κείμενά του συναντά κανείς αρκετές αναφορές στην ανθρώπινη καθημερινότητα, τη ζωή της φύσης, την ιατρική, την τεχνολογία, την ψυχολογία, τη στατιστική, τη γεωγραφία, την ιστορία, τη μυθολογία, την ποίηση, τους αρχαίους κλασσικούς συγγραφείς κ.ά. [558], που έρχονται να συμπληρώσουν και να καταστήσουν περισσότερο



...του Γέροντα
...η μόρφωσις
...Πνεύματος και
...εισμούς, δεν
...εάν τούτο

που υπαγορεύει τη χρήση θύραθεν δεδομένων δεν ακυρώνει την εκ μέρους του επισήμανση τρωτών σημείων του σύγχρονου τεχνολογικού πολιτισμού , ο οποίος καθιστά εν πολλοίς το σύγχρονο άνθρωπο δέσμιος[560] μιας μαζοποιητικής τεχνολογικής επανάστασης ιλιγγιωδών μεγεθών. Ο σκοπός της τεχνολογίας και της επιστήμης , που είναι αιτιατά της λογικότητας του ανθρώπου[561], είναι να βελτιώσει ο άνθρωπος τη σχέση του με τη φύση και να κυριαρχήσει σ' αυτήν· εντέλει όμως αστοχεί σε πολλές από τις επιλογές του. Και τούτο φαίνεται στις πρώτες ακόμη σελίδες της Παλαιάς Διαθήκης , όπου στις πρώτες τεχνολογικές του προσπάθειες ο άνθρωπος πραγματοποιεί και τις πρώτες άστοχες επιλογές (π.χ. Βαβέλ). Ο αυτοματισμός, η πληροφορική και η οικολογική κρίση με τις προεκτάσεις τους δημιουργούν ένα μεγάλο ερώτημα : σκοπός της τεχνολογίας είναι να δημιουργηθεί ένα ανεξέλεγκτο και «αδηφάγο προσκυνητό είδωλο»[562], που θα αποβλέπει στη διαιώνιση της μηχανής ;

Και αυτά τα προφητικά ερωτήματα τα θέτει στη δεκαετία του '70 η του '90, όταν πολλά από τα σύγχρονα προβλήματα δεν είχαν ακόμη ανακύψει. Προτείνει όμως ως υπέρβαση των πρακτικών δυσκολιών και ως πρόληψη νέων κατά το μέλλον , τη μοναστική παράδοση, που εξισορροπεί τη χρήση της τεχνολογίας. Αναφέρεται στο Μ. Βασίλειο , ο οποίος προτείνει εν προκειμένω την εγκράτεια - ολιγάρκεια και τη νήψη, ώστε να αποφεύγονται οι περιττές μέριμνες και να διατηρείται η εσωτερική νηφαλιότητα. Στην μοναστηριακή μάλιστα καθημερινότητα δεν απέκλεισε ποτέ τη λελογισμένη χρήση της τεχνολογίας στην διεκπεραίωση των εργασιών η των διακονημάτων , αρκεί να μην καταντά αυτοσκοπός και αυτοπραγμάτωση στόχων αλλότριων της μοναχικής ζωής. Στο σύγχρονο πολιτισμό των ανέσεων , που γεννούν εγωκεντρισμό, βία κι εγκληματικότητα , ο Γέροντας προτάσσει την άνεση που προκαλεί στην ανθρώπινη ύπαρξη η «βία» του εαυτού μας χάρη στο ασκητικό φρόνημα [563]. Έτσι επανέρχεται η απωλεσθείσα και διακαώς αναζητούμενη χαρά[564] στη ζωή αφού όμως δοκιμασθεί , δια του πόνου και των δακρύων, η υπομονή και η πίστη του ανθρώπου.

Αναφέρεται επίσης ο Γέροντας στο ρόλο του πολέμου όπως και στην εναγώνια αναζήτηση της ειρήνης. Παραδόξως θεωρεί την πρόκληση του πολέμου ως πρόσκληση επιστροφής και μετανοίας, εγρήγορσης πνευματικής και ταπείνωσης. Τον αντιπαραβάλλει στο «κατέχον» του μυστηρίου της ανομίας [565], ενώ θεωρεί την εμπόλεμη ατμόσφαιρα σαν μια βάση για την επικράτηση της ειρήνης μέσα από την απόκτηση της εσωτερικής ειρήνης δια του «καταρτισμού και του συνδέσμου» με την Εκκλησία[566] εν μετανοία , δια του αγιασμού , της προσευχής , της εσωτερικής ελευθερίας , της

καρποδωρίας του Αγίου Πνεύματος, της θείας ευδοκίας[567].

[Συνεχίζεται]

[558] Αρχιμ. Αιμιλιανού , οπ.παρ., Κατηχήσεις τ. 5 σ. 49-53, 138-149,175-194,235-245.

[559]Πρβλ. *Β Τιμ. 3,5* και *Ρωμ. 2,20*

[560] Πρβλ. Γέροντος Παΐσιου Λόγοι τ. Α, οπ.παρ., σ.129-202.

[561] Αρχιμ.Αιμιλιανού , οπ.παρ., Κατηχήσεις τ. 1, σ. 406.

[562] Οπ.παρ. Κατηχήσεις τ. 1, σ. 407 και τ. 4 σ. 189 κ.ε.

[563] Αρχιμ. Αιμιλιανού , Η άνεσις της βίας και η βία της ανέσεως, στα *Πρακτικά Πανελληνίου Μοναστικού Συνεδρίου , Άγια Μετέωρα 1990*, σ. 337 – 343.

[564] Αρχιμ. Αιμιλιανού , οπ.παρ., Κατηχήσεις τ. 5, σ. 221

[565] Πρβλ. *Β Θεσ. 2,1*

[566] Αρχιμ.Αιμιλιανού, οπ.παρ., Κατηχήσεις τ. 5 σ. 249 – 254.

[567] Οπ.παρ., Κατηχήσεις τ. 5, σ. 255-269.